



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **V. N.**, zast. Mgr. Tomášem Verčimákem, advokátem se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 6. 2021, č. j. CPR-33300-7/ČJ-2020-930310-V223, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2021, č. j. 13 A 24/2021 - 18,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2021, č. j. 13 A 24/2021 - 18, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 25. 6. 2021, č. j. CPR-33300-7/ČJ-2020-930310-V223, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Tomáši Verčimákovi, advokátu se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, **se nepřiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 25. 8. 2020, č. j. KRPA-164818-11/ČJ-2020-000022. Daným rozhodnutím byla dle § 101 písm. e) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v návaznosti na § 120a odst. 5 a § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), stanovena doba k vycestování žalobkyně z území České republiky do 50 dnů

ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Doba k vycestování byla stanovena v návaznosti na vydané rozhodnutí správního orgánu I. stupně o správním vyhoštění žalobkyně ze dne 8. 3. 2018, č. j. KRPA-77305-20/ČJ-2018-000022, a poté, co Ministerstvo vnitra vydalo nové závazné stanovisko, dle kterého pominuly důvody znemožňující její vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví. Skutečnost, že může vycestovat na Ukrajinu, tedy do země původu, byla potvrzena závaznými stanovisky Ministerstva vnitra. Žalobkyně měla před vydáním rozhodnutí ve věci samé možnost se s těmito stanovisky seznámit, a to včetně podkladů pro jejich vypracování.

[3] K námitce o nezákonném použití protokolu o podání vysvětlení dcery žalobkyně při vydání závazného stanoviska Ministerstva vnitra odkázal městský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 22. 9. 2016, č. j. 4 As 152/2016 - 37, dle kterého je možné užít úřední záznam o podání vysvětlení jako tzv. jiný podklad pro rozhodnutí podle § 50 odst. 1 správního řádu. Správní orgány použily protokol o podání vysvětlení pouze k porovnání s protokolem o výslechu žalobkyně, který byl proveden dne 26. 2. 2018. Porovnáním bylo prokázáno, že dříve uváděné údaje již nejsou aktuální, a odpadly tak důvody, které dříve znemožňovaly její vycestování zpět na Ukrajinu. Městský soud neshledal v daném postupu správních orgánů žádné pochybení.

[4] K námitce velmi rychlého vydání závazného stanoviska uvedl, že efektivita vydávání závazných stanovisek nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí, pokud jsou v takto krátkém čase dodrženy všechny zákonné podmínky. Z jeho úřední činnosti je mu známo, že u správních orgánů není neobvyklé, že pro vydání závazného stanoviska potřebují jeden den. Závazné stanovisko vyšlo z individuální situace žalobkyně tak, jak ji popsala v rámci pohovoru, a posouzení jejího případu je dostatečné vzhledem k důvodům, pro které tvrdila, že se nemůže vrátit do země původu.

[5] Co se týče námítky použitelnosti pohovoru s dcerou žalobkyně konaného dne 31. 5. 2020, ten byl veden korektně a správní orgán I. stupně v jeho úvodu ověřil, že je schopna vypovídat. Pokud by její dceru jakkoliv omezovalo, že je pohovor konán po deváté hodině večer, mohla výpověď odmítnout a pohovor by byl proveden v jiný den a jiný čas. V době konání pohovoru jí bylo 19 let, tudíž přítomnost další osoby nebyla zapotřebí. Na kladené otázky reagovala přesně a byla jim schopna porozumět. Jelikož byla výpověď žalobkyně vyvrácena výpovědí její dcery, bylo na ní, aby svá tvrzení prokázala, což však neučinila. Správní orgán při domovní kontrole zjistil, že se žalobkyně nezdržuje na adrese, kterou uvedla, a provedl proto pohovor s její dcerou, aby zjistil pobyt žalobkyně. Doplnující otázky na jejich vztah byly vhodné, jelikož z nich správní orgán zjistil, že žalobkyně s dcerou není v kontaktu a případně budoucí podání vysvětlení za účelem zjištění pobytu by bylo bezdůvodné. Jelikož žalobkyně v rámci výslechu konaného dne 26. 2. 2018 uvedla, že do země původu v případě správního vyhoštění vycestuje dobrovolně i přesto, že tam nikoho nezná a nemá tam žádné zázemí, nebylo nutné její vazby v České republice a na Ukrajině posuzovat v rámci vydání závazného stanoviska.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v mimořádných okolnostech případu spojených mimo jiné s globální pandemií, která nemá prozatím odraz v judikatuře. Kasační stížnost je přijatelná i proto, že správní orgány nepostupovaly dle judikatury týkající se objektivit

pokračování

a preciznosti vypracování závazného stanoviska k možnosti vycestování cizince z území (např. rozsudek NSS ze dne 27. 1. 2016, č. j. 6 Azs 114/2015 - 38, č. 3393/2016 Sb. NSS.)

[8] Městský soud nesprávně posoudil otázku přezkoumatelnosti závazného stanoviska Ministerstva vnitra. Dle rozsudku NSS ze dne 22. 10. 2009, č. j. 9 As 21/2009 - 150, č. 2381/2011 Sb. NSS, by obsah závazného stanoviska měl alespoň v základní rovině odpovídat požadavkům kladeným na odůvodnění správního rozhodnutí. Stěžovatelka již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítala, že závazné stanovisko postrádá hodnocení její individuální situace. Ani po opětovném posouzení ve stanovisku ministra vnitra nebyla tato vada odstraněna. Závazná stanoviska se soustředí na situaci v zemi původu z obecného hlediska, aniž by blíže zkoumala možnost reintegrace stěžovatelky po dlouhém období, kdy žila mimo zemi původu. Při posuzování možnosti začlenění nebyly zkoumány faktické předpoklady a možnosti využití sociálních služeb.

[9] Dále trvá na námitce ohledně kvality závazného stanoviska Ministerstva vnitra s ohledem na dobu, kterou trvalo jeho vypracování. Ze skutečnosti, že Ministerstvo vnitra je schopno vydat závazné stanovisko během několika hodin, je zřejmé, že vychází z předem připraveného materiálu, který zásadním způsobem opomíjí snahu o objektivní posouzení věci. „Šablonovitost“ rozhodování je zjevná ve vztahu k namítané nemožnosti reintegrace v zemi původu, která nebyla hodnocena, jelikož předpřipravený materiál se danému tématu nevěnuje.

[10] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem závazného stanoviska, že existence soukromého a rodinného života na území České republiky není předmětem posuzování v případě nemožnosti vycestování cizince. Ustanovení § 179 zákona o pobytu cizinců v době zahájení řízení o správním vyhoštění spojovalo nemožnost vycestování rovněž s rozporem s mezinárodními závazky ČR, mezi které patří i závazky plynoucí z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který zahrnuje povinnost respektovat rodinný a soukromý život. Závazná stanoviska se zabývala pouze charakterem vztahu stěžovatelky a její dcery a nezohlednila existenci jiných vazeb stěžovatelky na území ČR. V řízení nebyl proveden její výslech, ačkoliv se značná část závazného stanoviska Ministerstva vnitra zabývala právě existencí soukromých a rodinných vazeb na území ČR. Nenachází se zde však pouze její dcera, ale též partner J. L., se kterým žije a v budoucnu by s ním chtěla uzavřít manželství. S dcerou se snaží udržovat kontakt a aktivně se snaží o nápravu jejich vztahu. Pokud by byla nucena opustit území ČR, pak by kvůli délce zákazu pobytu ztratila šanci znovu jejich vztah obnovit. Její partner je český občan a nebylo by spravedlivé po něm požadovat, aby s ní přesídlil na Ukrajinu. Stěžovatelka se navíc za dobu svého pobytu naučila český jazyk, zná místní poměry a za asistence sociálních služeb se aktivně snaží o plné začlenění do české společnosti.

[11] Ministr vnitra ji ve svém závazném stanovisku obvinil, že se snaží zneužít pandemie k setrvání na území ČR. Stěžovatelka pouze poukazovala na to, že v závazném stanovisku Ministerstva vnitra nebyla o situaci v zemi původu v kontextu pandemie jediná zmínka. Tato námitka nebyla lichá, jelikož pandemie se nadále šíří. V tomto ohledu je podstatné, že se během řízení situace vyvíjela mnohem příznivěji v ČR než na Ukrajině. To, jakým způsobem dopady pandemie ovlivňují chod státních institucí i dostupnost sociálních služeb, je v kontextu její resocializace důležitým faktorem, který měl být v závazném stanovisku zohledněn. S tímto argumentem se ale ani jedno závazné stanovisko nevypořádalo. Nijak v nich nebyla zohledněna možnost jejího návratu z hlediska sociálního, rodinného a ekonomického.

[12] Rozsudek městského soudu je též nepřezkoumatelný, jelikož pominul, že se závazné stanovisko nezabývá individuálními okolnostmi jejího případu. Dle rozsudku NSS č. j. 6 Azs 114/2015 - 38 platí, že pokud žalobní námitka směřuje do obsahu závazného stanoviska, soud si při posouzení jeho zákonnosti má vyžádat od správního orgánu podklady pro jeho vydání, aby mohl ověřit obsah, relevanci a věrohodnost informací o zemi původu,

na nichž bylo založeno. Stěžovatelka se během správního řízení mohla seznámit pouze s obsahem závazného stanoviska, jelikož jeho zdroje nebyly součástí správního spisu. Též není zřejmé, jakým způsobem byly tyto zdroje vyhodnoceny a jak byly informace o zemi původu posuzovány s ohledem na její konkrétní situaci.

[13] Dle městského soudu údajné podání vysvětlení její dcery nesloužilo jako důkazní prostředek, ale pouze jako podklad k porovnání s její výpovědí z roku 2018. I ze samotného podání vysvětlení dcery však vyplývá, že k rozporům a odstěhování se ze společné domácnosti došlo až s určitým časovým odstupem od výpovědi stěžovatelky. Měla proto být předvolána k podání výpovědi tak, aby mohlo být podání vysvětlení dcery konfrontováno s aktuálními skutečnostmi a aby jí byl dán prostor se k tomuto podkladu řádně vyjádřit. Z podání vysvětlení dcery je zřejmé, že se ve skutečnosti jednalo o samostatně stojící důkazní prostředek. Závazné stanovisko Ministerstva vnitra se na vyjádření dcery odvolává. Je tedy zřejmé, že podání vysvětlení je stěžejním důkazním prostředkem, který byl však proveden toliko formou podání vysvětlení. Tím došlo k zásadnímu porušení procesních práv stěžovatelky, jež se mohla s obsahem protokolu seznámit až na základě seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Nebyla tak ze strany správních orgánů uvědomena o výsledku svědka a nemohla se jej ani účastnit. Ve fázi řízení, kdy se seznámila s podklady pro rozhodnutí, již bylo vydáno závazné stanovisko. Je navíc zřejmé, že Ministerstvo vnitra se svým stanoviskem vyčkalo výpovědi její dcery, která byla provedena ještě před oficiálním zahájením řízení. Městský soud tak připustil použití záznamu z podání vysvětlení jako důkazu, ačkoliv je dle § 137 odst. 4 správního řádu jako důkaz vyloučen.

[14] Stěžovatelka ke kasační stížnosti připojila návrh na přiznání odkladného účinku.

[15] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhla její zamítnutí. Kasační stížností je možné napadnout způsob rozhodování správního soudu, který nehodlá blíže komentovat. V dané věci odkazuje na své vyjádření k žalobě, ve svých postupech neshledává žádné pochybení a plně se ztotožňuje s napadeným rozsudkem.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[18] V projednávané věci NSS shledal pochybení městského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Kasační stížnost je proto přijatelná.

[19] Kasační stížnost je důvodná.

pokračování

[20] Dle § 137 odst. 1 správního řádu správní orgán *ke prověření oznámení, ostatních podnětů a vlastních zjištění, která by mohla být důvodem ke zabavení řízení z moci úřední, opatřuje (...) nezbytná vysvětlení. Správní orgán dále opatřuje vysvětlení potřebná ke určení předpokládaného rozsahu podkladů pro rozhodnutí, stanoví-li tak zvláštní zákon.* Dle § 137 odst. 4 správního řádu *záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek.*

[21] Stěžovatelka namítá, že závazná stanoviska vydaná jako podklad pro rozhodnutí správních orgánů měla zhodnotit situaci na Ukrajině vzhledem k přetrvávající pandemii onemocnění COVID-19. Danou námitku však neuplatnila v žalobě, ačkoliv tak mohla učinit, a poprvé ji uvádí až v kasační stížnosti. Taková námitka je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná. Nepřípustná je z tohoto důvodu i námitka, že se správní orgány nezabývaly tím, že v ČR žije se svým partnerem.

[22] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Stěžovatelka spatřuje tuto vadu v tom, že 1) městský soud pominul, že se závazné stanovisko nezabývá individuálními okolnostmi případu, 2) že si při posouzení závazného stanoviska nevyžádal podklady pro jeho vydání.

[23] K prvnímu tvrzenému důvodu nepřezkoumatelnosti NSS konstatuje, že městský soud se individuálními okolnostmi případu, které tvrdila v žalobě, zabýval a ke skutečnosti, že se závazné stanovisko nevztahovalo k její konkrétní situaci v zemi původu, se vyjádřil v bodě 22. napadeného rozsudku tak, že je mu známo, že v rámci výsledku konaného dne 26. 2. 2018 uvedla, že v případě uložení správního vyhoštění vycestuje do země původu dobrovolně, i když tam nikoho nezná a nemá tam zázemí. Dle městského soudu tak nebylo třeba v rámci závazného stanoviska posuzovat její vazby v zemi původu. Dané posouzení považuje NSS za dostatečné.

[24] K druhému tvrzenému důvodu nepřezkoumatelnosti NSS uvádí, že městský soud musí mít při přezkumu rozhodnutí v řízení o správním vyhoštění možnost ověřit obsah, relevanci a věrohodnost informací o zemi původu, na nichž je založeno závazné stanovisko vydané v rámci řízení o uložení správního vyhoštění k posouzení podmínek § 179 zákona o pobytu cizinců. Tyto informace proto musí být součástí správního spisu. Pokud příslušné podklady pro závazné stanovisko nejsou součástí správního spisu žalované, musí si je soud vyžádat od správního orgánu, který závazné stanovisko vydal (srov. výše uvedený rozsudek č. j. 6 Azs 114/2015 - 38, nebo rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2017, č. j. 5 Azs 3/2017 - 29, bod 46.).

[25] V projednávaném případě nejsou informace o zemi původu stěžovatelky, na něž samo stanovisko odkazuje, součástí správního spisu tak, jak byl soudu předložen, a ze spisu městského soudu neplyne, že by si je konkrétně vyžádal. Proto není zřejmé, na základě čeho mohl dospět k závěru uvedenému v bodě 16. napadeného rozsudku, že při vypracování daného stanoviska byl shromážděn dostatek aktuálních informací o zemi původu a že se stěžovatelka s podklady závazného stanoviska mohla seznámit. Městský soud si měl od správních orgánů vyžádat kompletní podklady. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že dané pochybení není natolik závažné, aby kvůli němu napadený rozsudek zrušil. Dle rozsudku NSS ze dne 4. 10. 2017, č. j. 3 Azs 77/2017 - 54, nevyžádání těchto podkladů nemusí v každém případě zakládat natolik závažné pochybení soudu, aby ovlivnilo zákonnost jeho rozhodnutí. Stěžovatelka pochází z Lvovské oblasti, tedy z oblasti nacházející se v západní části Ukrajiny, mimo rizikové oblasti, a ani v žalobě, ani v kasační stížnosti neuvádí žádné zvláštní okolnosti, pro které by nebylo

možné Ukrajinu v jejím případě považovat za bezpečnou zemi původu, do které se může vrátit. Navíc dřívější překážka znemožňující její vycestování nespočívala v situaci v zemi původu, ale v nutnosti péče o nezletilou dceru v ČR. V dané věci tak absence podkladů o situaci v zemi původu ve správním spise předloženém městskému soudu nezpůsobuje sama o sobě nepřekonatelnost napadeného rozsudku.

[26] Stěžovatelka dále namítá, že podání vysvětlení její dcery ze dne 31. 5. 2020 (č. l. 4 správního spisu) provedené správním orgánem I. stupně použily správní orgány jako stěžejní důkaz, a že mu proto měla být přítomna. Nejvyšší správní soud připomíná, že podání vysvětlení dle § 137 správního řádu se vztahuje k fázi před zahájením správního řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 7. 2019, č. j. 2 Azs 181/2019 - 30). Před zahájením správního řízení neprobíhá dokazování, a tudíž nemůže probíhat ani výslech účastníků řízení či svědků, kterého by se stěžovatelka mohla účastnit. Námitka, že měla být přítomna podání vysvětlení její dcery, je tak nedůvodná.

[27] Nejvyšší správní soud však shledal důvodnou druhou část této námítky. Úřední záznamy sice obecně mohou tvořit součást správního spisu, nemohou být ale důkazem v dané věci, neboť to zákon výslovně vylučuje. Nejvyšší správní soud nesdílí názor správních orgánů a městského soudu, že v dané věci nebyl protokol o podání vysvětlení použit jako důkazní prostředek k vypracování závazného stanoviska, ale že byl zaměřen pouze na zjištění pobytu stěžovatelky a z toho vyplývající vztahy s její dcerou. Je třeba odlišit případ, kdy je podání vysvětlení užito k prověření skutečnosti, která by mohla být důvodem k zahájení řízení z moci úřední (např. v rozsudku ze dne 27. 2. 2015, č. j. 7 Azs 253/2014 - 23, NSS shledal, že podání vysvětlení dle § 137 odst. 4 správního řádu lze použít pro zjištění, že není znám aktuální pobyt cizince), a kdy na jeho základě správní orgány činí skutkové zjištění rozhodné pro meritorní posouzení věci.

[28] V projednávaném případě mohlo být podání vysvětlení stěžovatelčiny dcery ze dne 31. 5. 2020 užito k tomu, aby správní orgány pojaly podezření, že v daném případě odpadla dřívější překážka znemožňující vycestování stěžovatelky do země původu spočívající v péči o nezletilou dceru. Nicméně k tomu, aby Ministerstvo vnitra mohlo v závazném stanovisku hodnotit rodinný a soukromý život stěžovatelky na území ČR, který byl důvodem pro dřívější rozhodnutí o nemožnosti jejího vycestování, bylo třeba porovnat tvrzení dcery s aktuálním vyjádřením stěžovatelky. Ministerstvo vnitra však tvrzení dcery uvedená v rámci podání vysvětlení ze dne 31. 5. 2020 porovnávalo s výpovědí stěžovatelky ze dne 26. 2. 2018, ačkoliv k odstěhování dcery ze společné domácnosti mělo dojít až po podání dané výpovědi, takže stěžovatelka nemohla vypovídat k situaci po odstěhování dcery. Přesto na základě tohoto porovnání Ministerstvo vnitra dospělo k závěru, že skutečnosti uváděné v její dřívější výpovědi již neplatí. Nejvyšší správní soud též neopomněl, že se správní orgán I. stupně v rámci podání vysvětlení neptal pouze na aktuální pobyt stěžovatelky, ale též na to, zdali je na ní její dcera nějak závislá a co by pro ni znamenalo, kdyby její matka musela vycestovat z území Evropské unie. Takto kladené otázky však směřují spíše k samotnému posouzení odpadnutí překážky vycestování. Stěžovatelce tak nebyla dána možnost se k tvrzením své dcery vyjádřit, popřípadě je vyvrátit před vydáním závazného stanoviska.

[29] Z Oznámení zahájení správního řízení (č. l. 6 správního spisu) vyplývá, že v době zahájení správního řízení, tedy 24. 6. 2020, správní orgán I. stupně znal současnou stěžovatelčinu adresu pro doručování (ačkoliv ze správního spisu není zřejmé, kdy a jak ji zjistil). Správní orgán I. stupně měl ještě před vydáním závazného stanoviska stěžovatelku kontaktovat a zjistit od ní skutečnosti umožňující posoudit, zda překážka bránící jí ve vycestování pominula, a dát jí příležitost se k tvrzení dcery vyjádřit. Namísto toho Ministerstvo vnitra již dne 1. 6. 2020, tedy den po podání vysvětlení dcery, vydalo závazné stanovisko, dle kterého již překážka pro vycestování stěžovatelky odpadla a k narušení rodinného a soukromého života správním vyhoštěním nemohlo dojít. Tímto postupem bylo stěžovatelce znemožněno tvrdit skutečnosti,

pokračování

se kterými by se následně závazné stanovisko muselo vypořádat. Jelikož žalovaná z daného závazného stanoviska vycházela, uvedené pochybení způsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Ze stejného důvodu je nezákonný i rozsudek městského soudu, který se ztotožnil s jejími závěry.

[30] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku, jelikož odkladný účinek vyvolává účinky jen do skončení řízení před soudem. Rozhodnutí o odkladném účinku tak pozbylo smyslu skončením řízení o kasační stížnosti, které NSS ukončil neprodleně poté, co byly splněny podmínky pro vedení tohoto řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[32] Jelikož již v řízení před městským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.), NSS zrušil i rozhodnutí žalované a vrátil jí věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Žalovaná je v dalším řízení vázána právním názorem NSS (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Je proto povinna si vyžádat změnu závazného stanoviska Ministerstva vnitra postupem dle § 149 odst. 7 správního řádu.

[33] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. v případě, že NSS zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalované, rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před městským soudem. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., má úspěšná stěžovatelka právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti žalované jako účastníkovi, který neměl ve věci úspěch. Žalovaná, která neměla v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[34] Stěžovatelka, která byla ve věci úspěšná, nebyla v řízení před městským soudem zastoupena advokátem a ani nebyla povinna zaplatit soudní poplatek. Soud jí proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o žalobě. Jelikož si stěžovatelka sepsala kasační stížnost sama a nebyla povinna zaplatit soudní poplatek, NSS jí nepřiznal ani náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[35] Usnesením NSS ze dne 21. 10. 2021, č. j. 9 Azs 214/2021 - 33, byl stěžovatelce ustanoven zástupcem Mgr. Tomáš Verčimák, advokát se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Zástupce stěžovatelky neučinil v řízení o kasační stížnosti žádný úkon, za který odměna či náhrada nákladů náleží, nemá proto nárok na odměnu ve smyslu § 35 odst. 10 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu